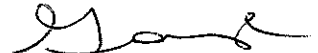

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan soruların Devlet Bakanı Sayın Selma Aliye KAVAF tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Prof. Dr. Nevin Gaye ERBATUR

CHP Adana Milletvekili

Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf geçtiğimiz günlerde basına yaptığı bir açıklama esnasında "Televizyonlarda yayımlanan bazı Türk dizilerinde Türk aile yapısıyla bağdaşmayan görüntüler yayımlanıyor. Bununla ilgili bir çalışmanız var mı?" sorusu üzerine, toplumu bir arada tutan en büyük değer aile kurumu olduğunu her zaman övünerek söylediklerini kaydetti. Aile kurumunun da olumsuz birtakım gelişmelerden korunması gerektiğine inandıklarını ifade eden Kavaf, şunları söyledi: "Aileyi bir arada tutan değerlerden erozyona uğrayanlar varsa yeniden canlandırılması, var olanların da güçlendirilmesi ve pekiştirilmesi, güçlü aile yapısının inşa edilmesi, sürdürülebilirliğinin sağlanması gerektiğine inanıyoruz. Bununla ilgili çalışmalarımızı ilerleyen günlerde kamuoyuyla paylaşacağız. Dolayısıyla güçlü aile yapısına zarar verecek görüntüler, yayınlar, söylemler, eylemler, o yapıyı zedeleyecek, kamu vicdanında, toplumun vicdanında sıkıntı yaratacak olan birtakım şeylerin de değerlendirilmesi ve gözden geçirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu, bütün dünyada böyle. O görüntülerin, eylemlerin ve söylemlerin olduğu her neyse işte yayınların bir şifresi vardır. Onu seyretnmek isteyenler o şifreyi satın alırlar ve seyrederler. Ama kontrolsüz, filtresiz bir şekilde bu yayınlar dünyanın hiçbir yerinde yok. Bizde de öyle olması gerektiğine inanıyorum." demiş, aynı gazetecinin "Kitaplardan uyarlandığı iddia edilen diziler var. Ama okuduğunuzda o kitaplarla çok fazla alakası olmadığını görebiliyorsunuz. Bunlarla alakalı (Bu görüntüler kaldırılсын, istemiyoruz) yönünde tepkiler aldınız mı?" sorusuna ise "Tabii ki bu tip mailler geliyor bize de. Kamuoyunda kamu vicdanını rahatsız eden, bu görüntülerden rahatsız olan insanlar bu rahatsızlıklarını ifade etmek üzere bize bir şekilde ulaşıyorlar. Siz de söylediniz. Bunlar uyarlanan filmler. Bu uyarlama olumlu mesajlar verme şeklinde de yapılabilir, negatif de yapılabilir" yanıtını vermiştir. Açıktır ki bahse konu olan diziler Aşk-ı Memnu, Hanımın Çiftliği, Yaprak Dökümü gibi edebiyatımızda önemli yerleri olan unutulmaz eserlerin uyarlamalarıdır. Aynı eserlerin yıllar önce TRT ekranlarında da benzer şekilde uyarlamalarının yapıldığını da göz önüne aldığımız vakit, Devlet Bakanı'nın verdiği tepki toplumun muhafazakarlaştırılmaya çalışılmasının da bir göstergesidir.

Tüm bunların ötesinde bahse konu olan yayınlar, toplum genelinde düşük olan kitap okuma alışkanlığını olumlu yönde etkilemekte ve çeşitli yaş gruplarından birçok kişi ilgili yazarlar eserlerini merak edip okumaya başlamaktadır. Yayınevlerinin satış listeleri de bu bilgiyi doğrular niteliktedir.

Bahse konu olan eserlerin yazarlarının Türk edebiyatında ölümsüzlük kazandığını da düşünürsek, var olduğu iddia edilen sorunun çözümü yasaklamak ya da şifrelemekten ziyade medyanın işveren ve çalışanları ile ortak bir bilinçlendirme eğitiminden geçirilmesidir. Bu eğitim yalnızca ailenin önemi ile sınırlı kalmayıp, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına karşı şiddet, çocuk istismarı gibi toplumda var olan sorunları ve çözüm yollarını da içermeli ve büyük yığınlara ulaşma gücü olan kitle iletişim araçlarının sansüre uğramadan bilinçli yayıncılığı gerçekleştirmesi sağlanmalıdır.

Son olarak Devlet Bakanı'nın önerdiği yayınlara şifre getirme uygulaması, bu şifreleri satın alınacak bir noktaya taşıma gayretini de ortaya sermiştir. Ancak sinema, tiyatro gibi iletişim araçlarının ücretsiz sunumu için çalışılması gerekirken televizyon yayınları dahi ücretli hale getirmek, bu hizmetlere ancak parası olanın erişebilmesi gibi bir tehlikeyi de beraberinde getirecektir. Bu çerçevede;

1. Bahse konu olan edebi eser uyarlamalarının yıllar önce TRT ekranlarında da aynı şekilde yayınlandığını göz önüne aldığımızda, Devlet Bakanı'nın verdiği tepki toplumu muhafazakarlaştırma çabası olarak kabul edilebilir mi?
2. Edebi eserlerin televizyon uyarlamalarının kitap okuma alışkanlığına olumlu katkı sağladığı bilinen bir gerçek iken, bu tür uyarlamaları şifreli yayınlama isteğinin gerekçesi nedir?
3. Programlara konacak olan şifrenin satın alınabilecek bir hizmet olması, ulusal kanalların da artık paralı olacağı anlamına gelmektedir. Bakan böyle bir açıklama yaparken, vatandaşın gelir durumu ile bu şifreleri nasıl karşılayabileceğini de düşünmüş müdür?
4. Televizyon kanallarında yer alan kimi programlarda, özellikle de yarışma/şov programlarında kadını ikincilleştiren, çocukları eğlence aracı haline getiren, gençlerimize bilimle uğraşmak yerine kısa zamanda güzelliklerini kullanarak zengin olabilecekleri fikrini aşıl原因 programlar varken, Devlet Bakanı neden bu yayınların yanlışlığına dikkat çekip, bu konuyla ilgili bir girişimde bulunmamıştır?